
Witów, st. 10, gm. Bielawy, woj. łódzkie

Informator Archeologiczny : badania 34, 99-100

2000

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Materiały i dokumentacja z badań są przechowywane w Państwowym Muzeum Archeologicznym, a po opracowaniu zostaną przekazane do Państwowego Muzeum w Białymstoku.

Wyniki badań zostały opublikowane w „Badaniach Archeologicznych w Polsce Północno-Zachodniej i na zachodniej Białorusi w latach 2000-2001”, Białystok 2002, s. 136-139.

Ze względu na duży stopień zniszczenia stanowiska nr 6 w Wierzchucy Nadbużnej należy kontynuować badania.

WIKTORÓW, st. 1-4,
gm. Ozorków, woj. łódzkie

- osada kultury łużyckiej (IV i V okres epoki brązu)
- osada kultury przeworskiej (III w. n.e.)
- cmentarzysko kultury przeworskiej (III w. n.e.)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone na zlecenie Fundacji Badań Archeologicznych im. prof. K. Jażdżewskiego w Łodzi pod kierownictwem mgr. J. Moszczyńskiego i mgr. J. Matysiaka (Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne w Łodzi). Finansowane przez Agencję Budowy i Eksploatacji Autostrad.

Wyniki badań zostały opublikowane w „Raporcie 2000” s. 77-97.

Wilkowice, st. 8,
gm. Żórawina, woj. dolnośląskie

patrz: neolit

WITÓW, st. 10, gm. Bielawy,
woj. łódzkie

- osada z epoki kamienia
- osada kultury łużyckiej (IV okres epoki brązu-okres halsztacki D, wczesnolateński)
- osada kultury pomorskiej (środkowy okres lateński)
- osada i cmentarzysko kultury przeworskiej (koniec fazy B2-faza C1)
- osada z okresu wczesnego średniowiecza i nowożytnego

Badania w ramach prac związanych z budową autostrady A-1 były prowadzone przez dr. Marka Olędzkiego (ISM UŁ) przy współpracy dr. Zbigniewa Lechowicza (ODZ Łódź) i mgr. Piotra Czepasa (autor niniejszego sprawozdania, Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne w Łodzi) oraz mgr. Jacka Ziętka i mgr. Piotra Kacprzaka. Wykopaliska sfinansowane przez Fundację Badań Archeologicznych im. prof. K. Jażdżewskiego. Pierwszy sezon badań.

Badane stanowisko znajduje się na gruntach wsi Witów-Parcele, gm. Bielawy. Leży na piaszczystym wyniesieniu o niewielkiej deniwelacji, na równinnym obszarze poprzecinanym rowami melioracyjnymi. Wykopaliska przeprowadzono w części narażonej na zniszczenie wskutek planowanych prac ziemnych. W trakcie badań ratowniczych pozyskano łącznie 7547 fragmentów ceramiki, 13 przedmiotów krzemienych, 2 przęśliki gliniane, 6 gładzików kamiennych, rozcieracz kamienny, fragment naczynia typu terra sigillata.

Epoka kamienia

Najstarszy horyzont chronologiczny wyznacza 13 przedmiotów krzemienych wykonanych z surowca bałtyckiego. Częściowo można je łączyć ze środkową epoką kamienia.

2) Osada kultury łużyckiej

Wśród obiektów zaliczonych do kultury łużyckiej wyróżniono 42 jamy osadnicze, palenisko i skupisko ceramiki. Z IV okresem epoki brązu możemy połączyć jamę oraz skupisko ceramiki. Czas funkcjonowania pozostałych obiektów kultury łużyckiej przypada na okres halsztacki D i okres wczesnolateński.

3) Pozostałości osadnictwa kultury pomorskiej

Osadnictwo tej kultury jest reprezentowane przez jamę i 4 obiekty sepulkralne. Odkryte groby należą do typu pochówków jamowych, bezpopielnicowych. Ich chronologia przypada na środkowy okres lateński.

4) Osadnictwo kultury przeworskiej

Wśród obiektów związanych z kulturą przeworską z młodszym okresem przedrzymskim możemy wiązać jamę osadniczą. Pozostałe obiekty, tj. obiekt mieszkalny, 3 obiekty gospodarcze, 3 paleniska, 30 jam osadniczych, skupisko ceramiki oraz grób jamowy, pochodzą z okresu rzymskiego. Chronologia wymienionych obiektów zawiera się między końcem fazy B2 a fazą C1 młodszego okresu rzymskiego.

5) Pozostałości osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza i nowożytności

Z okresem średniowiecznym łączy się 5 obiektów, tj. 4 jamy o nieokreślonej bliżej funkcji i palenisko. Czas ich funkcjonowania przypada na XIII w. Obiekty związane z okresem nowożytnym to 4 jamy o bliżej nieokreślonej funkcji.

Reasumując, odkryto wschodnią połąć wielokulturowego obiektu osadniczego i sepulkralnego o zróżnicowanej chronologii, co stanowi przesłankę do podjęcia dalszych prac konserwatorskich.

Materiały z badań znajdują się w Muzeum Archeologicznym i Etnograficznym w Łodzi.

WRZĄCA, st. 2,
gm. Trzcianka,
woj. wielkopolskie,
AZP 38-24/79

- ślad osadniczy/obozowisko z młodszej epoki kamienia (?)
- osada kultury łużyckiej (V okres epoki brązu i okres halsztacki C)

Pracami terenowymi kierował mgr Andrzej Krzyszowski (autor sprawozdania, Biuro Badań Archeologicznych w Zielątkowie k. Poznania) i mgr Tomasz Kasprowicz. Finansowane przez Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo w Warszawie, Regionalny Oddział Przesyłu w Poznaniu. Pierwszy i ostatni sezon badań.

Przez stanowisko była zaprojektowana trasa gazociągu doprowadzającego gaz do pobliskiego Zakładu Henkel Bautechnik, w związku z tym podjęto w uzgodnieniu z Wojewódzkim Oddziałem Służby Ochrony Zabytków w Poznaniu, Delegatura w Pile wyprzedzające badania terenowe. Przeprowadzono je od 8 do 12 września. W obrębie stanowiska założono wykop badawczy (liniowy) o długości 70 m i szerokości 2,50 m. Łącznie wyeksplorowano powierzchnię 176,05 m². W badanym wykopie stwierdzono prosty układ nawarstwień w postaci: I warstwy naturalnej (współczesny humus), którą stanowiła współczesna próchnica w formie szarego drobnoziarnistego piasku o dość nikłej zawartości części organicznych oraz miąższości w granicach 26-46 cm, a także II warstwę naturalną (poziom stropowy calca), którą reprezentuje w przewodzie żółty względnie szarozółty piasek.

W wyniku badań wykopaliskowych odkryto:

1. Ślad osadniczy, obozowisko z epoki kamienia – reprezentowany przez 10 przedmiotów krzemiennych, wśród których m.in. wyróżniono rdzeń dwupiętowy, fragment rdzenia, odłupek z rdzenia jednopiętowego, 2 nieokreślone odłupki, 2 odłupki korowe, 2 okrzeski i okruch.

2. Osadę kultury łużyckiej – zarejestrowano 22 obiekty archeologiczne, wśród których wyróżniono 10 pozostałości po dołkach posłupowych, 8 niewielkich jam osadowych (o bliżej nieokreślonej funkcji) i 4 obiekty o największych wymiarach, które zakwalifikowano do jam o charakterze zasobowym. Te ostatnie często są lokowane bezpośrednio przy obiektach o charakterze mieszkalnym, jednak tych nie odkryto w założonym wykopie.

Nieliczne źródła ruchome reprezentuje zaledwie 25 fragmentów ceramiki naczyńowej. Występują tu garnki jajowate o powierzchni lekko schropowanej, dodatkowo obmazywanej wiechciem, o brzegach tracących „ostrość” załomu. Są to cechy identyfikowane z późniejszymi (młodszymi) fazami rozwojowymi ludności kultury łużyckiej, które stanowią standardowy zestaw w V EB i HaC na wielu terenach objętych zasięgiem kultury łużyckiej, w tym na Pomorzu, taką też można przyjąć wstępną chronologię tej osady.

Badania na stanowisku zakończono, a materiały z tych badań oraz dokumentacja są przechowywane w WUOZ w Pile.